

Pædagogiske læreplaner:

Brunebjerg børnehave:

Kulturelle udtryksformer og værdier.

- **Udvikler forståelser for forskellige kulturelle værdier og praksisser.**
- **Får erfaringer med og udvikler lyst til at eksperimentere med forskelligartede kulturelle udtryk og udtryksformer.**
- **Får mangeartede erfaringer med æstetiske læringsprocesser og dermed lærer at omsætte deres indtryk af verden til forskellige former af æstetiske formudtryk.**

Hvordan gør vi det?:

- Vi har faste traditioner, såsom fastelavn, påsketema, julearrangementer, bedsteforældredag og andre tilbagevendende tiltag hvert år.
- Vi laver forskellige temaer / arrangementer, hvor kreative aktiviteter inspirere børnenes fantasi.
- Vi tegner, maler, klistrer og klipper.
- Gennem vores faste traditioner laves pynt til årstiderne.
- Vi leger og synger.
- Vi besøger de mange kulturelle tilbud i Kolding.
- Vi giver mulighed for at børnene afprøver div. materialer, såsom lim, maling, tusch, farver, fjer og naturmaterialer med sakse, pensler, pinde, træ m.m.
- Vi laver aktiviteter i forbindelse med årstidstraditioner.
- Vi udstiller børnenes ting.
- Vi bibeholder de traditioner, som er kendetegnede for vores institution.
- Vi lærer børnene om normer gennem relationer og lege samt ved at være gode rollemodeller.
- Vi synger med børnene på stuerne og til fælles samlinger.

Tegn:

- At børnene spontant eksperimenter med ting og materialer de finder ude og inde.
- At børnene er ivrige for at komme til at lave de forskellige aktiviteter.
- At børnene bruger deres fantasi.
- At børnene opleves som mangfoldige i deres lyst til kreativitet.
- At børnene synger spontant.

Dokumentation:

- At vi tager billeder, laver collager, billeder osv.
- Udstillinger fra aktiviteterne.
- At forældrene kommenterer børnenes ting og eksperimenter.

Natur og naturfænomener

- ***Udvikler glæde ved at færdes i, udforske, sanse og lege i naturen.***
- ***Udvikler respekt for naturen.***
- ***Får kendskab til naturen og naturfænomener.***

Hvordan gør vi det?:

- Alle børn og voksne er så vidt muligt på legepladsen hver dag.
- Alle stuer tager jævnligt på ture ud af huset.
- Vi tager på fællesudflugt 1 gang om året.
- Vi viser børnene ting og materialer fra naturen.
- Vi fortæller børnene om naturen.
- Vi læser bøger om dyr og natur.
- Vi præsenterer børnene for naturen og lader dem sanse og udforske den.

Tegn:

- At børnene er undersøgende/spørgende i forhold til det sted hvor vi er.
- At børnene er glade/smilende og gerne vil af sted igen.
- At børnene oplever succes ved at kunne bruge deres krop i naturen.

Dokumentation:

- Foto.
- Børnenes fortællinger.
- Udstiller ting og materialer fra naturen.
- Brug af børneintra.

Krop og bevægelse

- ***Udvikler glæde ved at bruge kroppen.***
- ***Støttes i at videreudvikle motoriske færdigheder i leg og tilrettelagte aktiviteter.***
- ***Støttes i deres fysiske sundhed blandt andet med fokus på ernæring, hygiejne og bevægelse.***

Hvordan gør vi det?:

- Vi deltager i "idræt på tværs"
- Vi tager på ture i naturen, hvor der er motoriske udfordringer.
- Vi bruger vores legeplads hver dag.
- Vi giver børnene mulighed for at gå i "tumløren"
- Vi bruger vores kælder til motorisk udfoldelse.

- Vi taler med børnene om kroppens funktioner.
- Vi snakker om kost og sundhed med børnene.
- Vi laver mad med børnene en gang i måneden.
- Vi har et årligt motionsløb

Tegn:

- At børnene er glade.
- At børnene er aktive og deltagende.
- At børnene samarbejder.
- At der opstår færre konflikter.
- At børnene bliver bedre til at koncentrere sig og derved klar til indlæring.
- At børnene udviser mere udholdenhed og styrke.

Dokumentation:

- Beskrivelser i bøgerne på stuerne og børneintra.
- Fotos.
- Diplomer i forbindelse med motionsløb.

Sproglig udvikling.

- ***Børnene udvikler deres sprog og glæde ved at udtrykke sig gennem dagligdags aktiviteter.***
- ***Børnene udfordres til sproglig kreativitet ved at udtrykke sig på mange forskellige måder og ved hjælp af forskellige kommunikationsmidler.***
- ***Støtte og udvikler børns interesse for og nysgerrighed i forhold til tegn, symboler, bogstaver og tal.***

Hvordan gør vi det:

- Vi snakker med børnene.
- Vi skaber rum til at lytte. F.eks. ved de daglige samlinger.
- Vi læser bøger.
- Vi synger og bruger rim og remser.
- Gennem dialog motiverer vi børnene til at bruge sproget til at skabe kontakt.
- Gennem motoriske aktiviteter giver vi mulighed for udvikling af kropssprog.
- Vi tilbyder særlig tilrettelagte sprog aktiviteter gennem vores sprog konsulent og talepædagog.

Tegn:

- Børnene eksperimenterer med ord, tegn og symboler gennem leg og aktiviteter.
- Børn bruger det verbale/nonverbale sprog.
- Børn synger spontant og laver rim og remser.

- Børnene er spørgende, nysgerrige og undersøgende.
- Børnene er trygge og fremkommer verbalt med deres ønsker.

Dokumentation:

- Rim, remser og sange hænges op på stuen.
- Foto af aktiviteterne.
- Vi bruger bogen og børneintra i hverdagen.

Personlige kompetencer:

- **Børnene udvikler en positiv selvforståelse med selvværd og selvtillid**
- **Børnene udvikler deres fantasi og kreativitet**
- **Børnene udvikler kompetencer til at forstå og håndtere følelser.**

Hvordan gør vi det:

- Barnet skal opleve nærværende og synlige voksne
- Gennem aktiviteter har barnet mulighed for at være i centrum
- De voksne møder det enkelte barn med respekt
- Vi snakker med børnene omkring følelser, når de selv er kede af det eller deres venner er det
- Vi anerkender barnet – også når der opstår konflikter
- Vi opmuntrer og inspirerer barnet igennem aktiviteter
- Vi udfordrer børnenes individuelle udviklingsbehov for læring af nyt.

Tegn:

- At barnet udviser sikkerhed, tryghed og mestre ny læring
- At barnet udstråler lyst til aktiviteter og fællesskab
- Vi ser børn der vil og tør
- Vi ser børn der hjælper hinanden
- Vi ser nysgerrige børn, der eksperimenterer og udforsker

Dokumentation:

- Foto
- Fortællinger fra børnene og forældre
- Børneintra

Sociale kompetencer:

- **Børnene lærer at møde andre anerkendende og respektfuldt**
- **Børnene udvikler kompetencer til at indgå i forpligtende fællesskaber**
- **Børnene udvikler kompetencer til at etablere og vedligeholde venskaber.**

Hvordan gør vi det:

- Vi holder fredagssamlinger hvor vuggestue og børnehave er sammen
- Vi bakker op om barnets initiativer
- Vi motiverer barnet til fællesskab med andre
- Vi benævner og anerkender barnets følelser
- Vi laver mindre grupper

Tegn:

- Vi ser børn der viser glæde, smiler, griner og er aktive
- Vi ser børn der gerne vil hinanden
- Vi ser børn der leger på kryds og tværs af stuer, alder køn og nationalitet
- Vi ser børn der accepterer hinanden

Dokumentation:

- Gennem daglige opslag vil vi beskrive dagens oplevelser
- Vi vil fremvise tegninger, optræde med musik og teater
- Vi viser fotos fra dagligdagen

Vuggestuen Brunebjerg:

Kulturelle udtryksformer og værdier:

- ***Udvikler forståelser for forskellige kulturelle værdier og praksisser.***
- ***Får erfaringer med og udvikler lyst til at eksperimentere med forskelligartede kulturelle udtryk og udtryksformer.***
- ***Får mangeartede erfaringer med æstetiske læringsprocesser og dermed lærer at omsætte deres indtryk af verden til forskellige former af æstetiske formudtryk.***

Hvordan gør vi det?:

- Vi har faste traditioner, såsom fastelavn, påsketema, julearrangementer, bedsteforældredag og andre tilbagevendende tiltag hvert år.
- Vi laver forskellige temaer / arrangementer, hvor kreative aktiviteter inspirere børnenes fantasi.
- Vi tegner, maler, klistrer og klipper.
- Gennem vores faste traditioner laves pynt til årstiderne.
- Vi leger og synger.
- Vi besøger de mange kulturelle tilbud i Kolding.

- Vi giver mulighed for at børnene afprøver div. materialer, såsom lim, maling, tusch, farver, fjer og naturmaterialer med sakse, pensler, pinde, træ m.m.
- Vi laver aktiviteter i forbindelse med årstidstraditioner.
- Vi udstiller børnenes ting.
- Vi bibeholder de traditioner, som er kendetegnede for vores institution.
- Vi lærer børnene om normer gennem relationer og lege samt ved at være gode rollemodeller.
- Vi synger med børnene på stuerne og til fælles samlinger.

Tegn:

- At børnene spontant eksperimenter med ting og materialer de finder ude og inde.
- At børnene er ivrige for at komme til at lave de forskellige aktiviteter.
- At børnene bruger deres fantasi.
- At børnene opleves som mangfoldige i deres lyst til kreativitet.
- At børnene synger spontant.

Dokumentation:

- At vi tager billeder, laver collager, billeder osv.
- Udstillinger fra aktiviteterne.
- At forældrene kommenterer børnenes ting og eksperimenter.

Natur og naturfænomener

- ***Udvikler glæde ved at færdes i, udforske, sanse og lege i naturen.***
- ***Udvikler respekt for naturen.***
- ***Får kendskab til naturen og naturfænomener.***

Hvordan gør vi det?:

- Alle børn og voksne bruger legepladsen
- De to stuer tager på tur
- Vi tager på fællesudflugt en gang om året
- Vi viser børnene ting og materialer fra naturen
- Vi fortæller børnene om naturen
- Vi læser bøger om dyr og natur

Tegn:

- At børnene er undersøgende og nysgerrige i forhold til det sted hvor vi er.
- At børnene er glade/smilende og gerne vil af sted igen.
- At rummet (skoven, stranden osv.) medvirker til færre konflikter
- At børnene oplever succes ved at kunne bruge deres krop i naturen.

Dokumentation:

- Foto.
- Børnenes fortællinger ud fra deres sproglige formåen.
- Udstiller ting og materialer fra naturen.

Krop og bevægelse

- ***Udvikler glæde ved at bruge kroppen.***
- ***Støttes i at videreudvikle motoriske færdigheder i leg og tilrettelagte aktiviteter.***
- ***Støttes i deres fysiske sundhed blandt andet med fokus på ernæring, hygiejne og bevægelse.***

Hvordan gør vi?

- Vi tager på ture i naturen, hvor der er motoriske udfordringer
- Vi bruger vores legeplads
- Vi bruger vores kælder til motorisk udfoldelse
- Vi opstiller forhindringsbaner ude og inde
- Vi benævner kroppens dele

Tegn:

- At børnene er glade
- At børnene er aktive, nysgerrige og åbne for at være med i aktiviteterne
- At børnene udviser mere udholdenhed og styrke

Dokumentation:

- Beskrivelser på tavlen i fællesrummet
- Via fotos

Sproglig udvikling.

- ***Børnene udvikler deres sprog og glæde ved at udtrykke sig gennem dagligdags aktiviteter.***
- ***Børnene udfordres til sproglig kreativitet ved at udtrykke sig på mange forskellige måder og ved hjælp af forskellige kommunikationsmidler.***
- ***Støtte og udvikler børns interesse for og nysgerrighed i forhold til tegn, symboler, bogstaver og tal.***

Hvordan gør vi det:

- Vi skaber rum til at lytte.
- Gennem dialog motiverer vi børnene til at bruge sproget til at skabe kontakt
- Gennem motoriske aktiviteter giver vi mulighed for udvikling af kropssprog

- Vi benævner begreber, genstande, tiltaleform, sætter ord på alt.
- Vi læser bøger og synger (oftest sange med fagter).
- Vi taler indbyrdes pænt til hinanden, vi er rollemodeller
- Vi lærer børnene over- og underbegreber.

Tegn:

- Børnene eksperimenterer med ord, tegn og symboler gennem leg og aktiviteter.
- Børnene snakker
- Børnene er trygge og fremkommer verbalt med deres ønsker.
- At der sker en udvikling gennem vuggestuetiden og vi oplever børnene som spørgende.
- Børnene oplever at de kan få opfyldt deres behov og ønske
- At børnene føler sig forstået
- At børnene opnår en effekt ved at sige noget til et andet barn
- At barnet selv begynder at synge de sange vi synger eller bruger ord fra sangene.

Dokumentation:

- Kopi af sange som gives med hjem
- Rim, remser og sange hænges op på stuen.
- Foto af aktiviteterne.
- Syngene og rimene børn.

Personlige kompetencer:

- **Børnene udvikler en positiv selvforståelse med selvværd og selvtillid**
- **Børnene udvikler deres fantasi og kreativitet**
- **Børnene udvikler kompetencer til at forstå og håndtere følelser.**

Hvordan gør vi det:

- Barnet skal opleve nærværende og synlige voksne
- Gennem aktiviteter har barnet mulighed for at være i centrum
- De voksne møder det enkelte barn med respekt
- De voksne bakker op om barnet
- Vi sætter ord på børnenes følelser
- Vi anerkender barnet – også når der opstår konflikter
- Vi opmuntrer og inspirerer barnet igennem aktiviteter
- Vi tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone.

Tegn:

- At barnet udviser sikkerhed, tryghed og mestre ny læring
- At barnet udstråler lyst til aktiviteter og fællesskab
- Vi ser børn der vil og tør
- Vi ser børn der hjælper hinanden oftest på opfordring
- Vi ser nysgerrige børn, der eksperimenterer.
- Vi ser børns forskellige udtryksformer

Dokumentation:

- Foto
- Børnenes tegn
- Via opslag

Sociale kompetencer:

- **Børnene lærer at møde andre anerkendende og respektfuldt**
- **Børnene udvikler kompetencer til at indgå i forpligtende fællesskaber**
- **Børnene udvikler kompetencer til at etablere og vedligeholde venskaber.**

Hvordan gør vi det:

- Vi holder fredagssamlinger
- Vi bakker op om barnets initiativer
- Vi motiverer barnet til fællesskab med andre
- Vi benævner og anerkender barnets følelser
- Vi laver mindre grupper

Tegn:

- Vi ser børn der viser glæde, smiler, griner og er aktive
- Vi ser børn der gerne vil hinanden
- Vi ser børn der leger på kryds og tværs af stuer, alder køn og nationalitet
- Vi ser børn der accepterer hinanden

Dokumentation:

- Gennem daglige opslag vil vi beskrive dagens oplevelser
- Vi vil fremvise tegninger, optræde med musik og sanglege
- Vi viser fotos fra dagligdagen

Vuggestuen Agtrupvej:

Kulturelle udtryksformer og værdier:

- ***Udvikler forståelser for forskellige kulturelle værdier og praksisser.***
- ***Får erfaringer med og udvikler lyst til at eksperimentere med forskelligartede kulturelle udtryk og udtryksformer.***
- ***Får mangeartede erfaringer med æstetiske læringsprocesser og dermed lærer at omsætte deres indtryk af verden til forskellige former af æstetiske formudtryk.***

Det betyder at børnene skal have mulighed for :

- at få kendskab til danske traditioner
- at få kendskab til den danske kulturarv
- at få kendskab til forskellige materialer.

I vuggestuen kan det ses ved:

- Vi afholder danske årlige traditioner såsom fastelavn, jul og påske
- Vi synger sange, læser bøger og hører musik
- Vi maler, klipper, klistrer og børnene møder forskellige materialer gennem deres vuggestuetid

Natur og naturfænomener

- ***Udvikler glæde ved at færdes i, udforske, sanse og lege i naturen.***
- ***Udvikler respekt for naturen.***
- ***Får kendskab til naturen og naturfænomener.***

Det betyder at børnene skal have mulighed for at øve sig i:

- At vise glæde ved at være ude i alt slags vejr
- At børnene bliver udfordret motorisk
- At børnene møder forskellige sanseoplevelser
- At børnene så småt begynder at forstå naturens gang

I vuggestuen kan det ses ved:

- Vi bruger årstidens materialer
- At de voksne viser glæde ved at færdes i naturen

- At vi bruger de muligheder der forefindes tæt på institutionen
- At vi giver tid til fordybelse over de små ting i naturen
- At der bliver skabt muligheder for sanseoplevelser gennem vand, sand, bær, pinde etc.
- At vi udfordrer børnene motorisk på ture

Krop og bevægelse

- ***Udvikler glæde ved at bruge kroppen.***
- ***Støttes i at videreudvikle motoriske færdigheder i leg og tilrettelagte aktiviteter.***
- ***Støttes i deres fysiske sundhed blandt andet med fokus på ernæring, hygiejne og bevægelse.***

Det betyder at børnene skal have mulighed for at øve sig i:

- At bevæge sig frit, gå, stå, hoppe, kravle, danse, løbe og gynge
- At styrke og udvikle deres krop og kropsbevidsthed
- At udvikle finmotoriske, grovmotoriske og sansemotoriske færdigheder
- At barnet får sund kost

I vuggestuen kan det ses ved:

- Leg på legepladsen og på gåture i kvarteret
- Bevægelseslege i gymnastiksalen og på stuen
- Finmotoriske aktiviteter såsom at male, klippe, klistre, puslespil og leg med modellervoks
- Opfordre til selvhjulpenhed i garderoben
- Leg i Multirummet som giver mulighed for at gynges, hoppe og boldlege
- Økonomaen serverer indbydende, sund og varieret småbørnskost.

Sproglig udvikling.

- ***Børnene udvikler deres sprog og glæde ved at udtrykke sig gennem dagligdags aktiviteter.***
- ***Børnene udfordres til sproglig kreativitet ved at udtrykke sig på mange forskellige måder og ved hjælp af forskellige kommunikationsmidler.***
- ***Støtte og udvikler børns interesse for og nysgerrighed i forhold til tegn, symboler, bogstaver og tal.***

Det betyder at børnene skal have mulighed for at udvikle sig i:

- Rim og remser
- Sange og fagtesange

- Højtlesning
- Udvikling af ordforråd
- Udvikle evnen til at forstå og anvende kropssprog og mimik

I vuggestuen ses det ved:

- De voksne synger, rimer, remser og sætter musik og lydbånd på anlæg
- De voksne sætter ord på barnets initiativ og handlinger
- Vi fortæller historier og læser højt
- De voksne bruger krops og mimik, benævner ting, handlinger og stemninger i hverdagen

Personlige kompetencer:

- **Børnene udvikler en positiv selvforståelse med selvværd og selvtillid**
- **Børnene udvikler deres fantasi og kreativitet**
- **Børnene udvikler kompetencer til at forstå og håndtere følelser.**

Det betyder at barnet skal have mulighed for at øve sig i:

- At børnene møder voksne der hjælper dem til at mestre hverdagen
- At barnets personlighed bliver anerkendt
- At barnet møder passende udfordringer
- At barnet oplever at være værdifuld i sig selv og i fællesskab
- At barnet får mulighed for at sige til og fra for derved at værne om egen integritet

I vuggestuen kan det ses ved:

- Vi respekterer barnets ja/nej i det omfang det er muligt og støtter barnet i eget valg
- Vi sætter ord på konflikter og er konfliktløsende
- Vi anerkender det enkelte barn
- Vi støtter og guider barnet i dagligdagen f.eks. ved måltider, af/påklædning, toiletbesøg etc. Desuden har vi fokus på barnets egne initiativer
- Barnet hører til i faste grupper og har voksne der hører til i de grupper. Der skaber de ro, rammer og forudsigelighed
- Vi opdeler børnene ud fra deres udvikling når vi har temaforløb og til andre tiltag
- Vi fejrer det enkelte barns fødselsdag

Sociale kompetencer:

- **Børnene lærer at møde andre anerkendende og respektfuldt**
- **Børnene udvikler kompetencer til at indgå i forpligtende fællesskaber**
- **Børnene udvikler kompetencer til at etablere og vedligeholde venskaber.**

Det betyder at børnene skal have mulighed for at blive mødt med:

- At opleve at de hører til i en gruppesammenhæng, hvor der er sociale spilleregler der skal læres
- Faste kendte voksne, der viser glæde ved at se barnet
- At de bliver støttet i at udvikle forståelse for andre mennesker, deres følelser og grænser
- Skal have lov til at sætte egne grænser

I vuggestuen kan det ses ved:

- Vi sætter ord på følelser i hverdagen og ved konfliktløsning og opfordrer barnet til at gøre det
- Vi guider og vejleder det enkelte barn
- Vi bruger vores kropssprog i samvær med børnene
- Små spirende venskaber bliver støttet og vi hjælper på ved mht leg og samspil
- Vi understøtter begyndende empati.